

6 Голова правління ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» Віктор Лотоус: «Нашу залізничну продукцію використовують елітні металургійні підприємства»

8 Інформація Міністерства фінансів України про виконання Державного бюджету України за 2019 рік

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 27 ЛЮТОГО 2020 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№38 (6652)

ЦИТАТА ДНЯ

ДМИТРО ДУБІЛЕТ:

Міністр Кабінету Міністрів про мету впорядкувати звітність місцевої влади перед урядом

«Майже 3000 (70%) звітів ОДА та КМДА не потрібні. Вони забирають купу часу у того, хто їх готує, але майже завжди просто нагромаджуються на заплених полицях».

Корів у нас менше, ніж було до революції

Фото з архіву редакції

День кримського спротиву

СВІЖА ПАМ'ЯТЬ. Форум Age of Crimea (Час Криму), присвячений Дню кримського спротиву російській окупації, вкотре нагадав світу про анексію півострова, кричущі порушення незаконною владою громадянських прав і свобод та необхідність консолідації зусиль міжнародної спільноти задля деокупації українських територій.

Саме 26 лютого 2014 року в Сімферополі відбулося найбільше зібрання на підтримку цілісності та єдності України, яке засвідчило спротив кримчан російській агресії. Тому глава держави ініціює встановлення Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь. Відзначатимуть цю дату щороку, повідомляє УНІАН. «Повернення Криму до України — не просто моя мета як Президента або позиція як громадянина України, це не тільки наша спільна мрія, це запорука безпеки на планеті, відновлення віри в міжнародне право, справедливості», — підкреслив Володимир Зеленський.

Він переконаний, що питання тимчасово окупованого Росією Криму не може стати ціною для встановлення миру на Донбасі, а Крим — розмінною монетою в переговорах з агресором.

ЦИФРА ДНЯ

35,9

млрд грн

спрямував у лютому Пенсійний фонд на фінансування пенсійних виплат. Фінансування пенсій березня розпочнеться з другого числа місяця

ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ. Головна причина скорочення кількості молока в Україні — недостатня увага влади до проблем молочарів

У пріоритеті — освітні потреби українців

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Розподілено кошти на інклюзію в дитсадках, школах і закладах профтехосвіти

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Уряд посилює соціальні гарантії осіб з інвалідністю для їхньої інтеграції у суспільне життя та підвищення доступності до інф-

раструктурних об'єктів. Ідеться про першочергове обслуговування таких осіб у будь-яких касах транспорту, а також на всіх підприємствах, установах і в організаціях, які надають будь-які послуги населенню. «Схвалили відповід-

ні зміни до Закону «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні». Документ недовзі буде передано до парламенту», — повідомив Прем'єр-міністр Олексій Гончарук за підсумками засідання уряду.

Уряд ініціює призначення стипендій дітям журналістів, які загинули через виконання професійних обов'язків. Олексій Гончарук поінформував, що стипендії Президента пропонують призначити дітям

журналістів Дмитра Лабуткіна та В'ячеслава Веремія, повідомляє УНІАН. «Дмитро Лабуткін загинув, збираючи фотоматеріали про російську присутність на сході України.

2

4 820103 080039

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 27 лютого 2020 року

USD 24.649
за 1 долар СШАEUR 26.8021
за 1 євроRUB 3.7686 / AU
за 10 рублів

AG 40468.48

AG 442.69

PT 22757.19

PD 67779.57
за 1 трійську унцію

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

У пріоритеті — освітні потреби українців

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

А журналіста газети «Вести» В'ячеслава Веремія вбили «тітушки» 2014 року в Києві», — нагадав очільник уряду.

Винагорода за геройські вчинки

Грошову винагороду отримають українці, які здійснили геройський вчинок. 207 осіб отримають по 105 тисяч гривень як одноразову допомогу від держави. Кабмін спрямував 11,6 мільйона гривень на одноразову грошову допомогу сім'ям трьох українців, які загинули під час участі в АТО, а також 16 воїнам, які одержали інвалідність внаслідок поранення.

А виплату соціальних стипендій отримають студенти на лінії зіткнення. Таке рішення схвалив Кабмін. «Її розмір становить: для студентів закладів фахової передвищої освіти — 890 гривень; для студентів закладів вищої освіти — 1180 гривень; для студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти з числа дітей-сиріт та ді-

тей, позбавлених батьківського піклування — 2360 гривень», — повідомив Олексій Гончарук. Він нагадав, що соцстипендії вже виплачують дітям учасників Революції гідності, учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, батьки яких померли. Її отримують діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, а також постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, шахтарі та їхні діти, діти з інвалідністю та люди з інвалідністю I—III груп і діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи.

Крок до «Великого будівництва»

Далі уряд затвердив порядок використання коштів на будівництво Запорізького мосту і реконструкцію траси Одеса — Мелітополь — Новоазовськ на ділянці Одеса — Миколаїв — Херсон і траси Київ — Суми — Харків у межах Чернігівської й Сумської областей. «Зробили ще один крок для старту «Великого будівництва» вже з 1 березня. Будуємо не просто об'єкти, а нові можливості для людей. Велике будівництво — це нові робочі місця і

якісна інфраструктура в цьому році», — наголосив Прем'єр.

Затвердили перелік програм і проєктів, які фінансуватимуть за рахунок Державного фонду регіонального розвитку на загальну суму 5,2 мільярда гривень. Очільник уряду зауважив, що йдеться про 402 проєкти, з яких 206 — об'єкти програми «Велике будівництво».

«Мінрегіон розподіляє гроші ДФРР між областями відповідно до планів будівництва на цей рік. Загалом на 2020-й передбачено 7,5 мільярда гривень», — зазначив він.

Уряд спрямував окремою постановою 504,4 мільйона гривень на розвиток інклюзивної освіти у профтехсах, школах і дитячих садках.

«Якісна освіта має бути доступною для кожного учня, незалежно від національності, місця народження чи особливостей освітніх потреб дитини. Це наше глибоке переконання, і тому ми продовжуємо послідовний розвиток інклюзивної освіти. Якщо на початок 2019 року в нас було трохи більш як 12 тисяч дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, то на початок 2020-го ця кількість становить понад

19 тисяч. Фактично ми бачимо зростання на 61,2% впродовж лише 2019 року. Для нас це надзвичайно потужний і важливий показник», — зазначила міністр освіти і науки Ганна Новосад.

За її словами, місцева влада зможе витратити 504 мільйони на оплату корекційно-розвиткових занять і придбання спеціальних засобів корекції. Для учнів інклюзивних класів шкіл — 410,1 мільйона гривень, вихованців інклюзивних груп дитсадків — 87,5 мільйона гривень, слухачів інклюзивних груп закладів профосвіти — 4,9 мільйона гривень. На придбання спеціальних засобів корекції для слухачів інклюзивних груп закладів профосвіти — 1,8 мільйона гривень, повідомляє Міністерство освіти і науки.

«Цією постановою ми вносимо зміни до чинного Порядку надання субвенції для підтримки осіб з особливими освітніми потребами. Вони нададуть місцевій владі більше повноважень для перерозподілу субвенції. Наприклад, за ці кошти зможуть закуповувати обладнання для інклюзивно-ресурсних центрів, які буде відкрито цього року», — пояснила Ганна Новосад.

Коронавірус під контролем

Кабінет Міністрів призначив заступника міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка головним санітарно-епідеміологічним лікарем країни. Це зроблено для більшого підсилення системи, яка має запобігати проникненню на територію України захворювання, спричиненого коронавірусом. Сам новопризначений посадовець повідомив, що скринінг температури нині проводять на всіх прикордонних ділянках України. Визначено інфекційні лікарні, готові прийняти та надати допомогу в разі виявлення заражених людей або тих, хто має підвищену температуру й підозру на вірус. Відтепер фахівці щодня виходитиме з комунікацією до українців, аби подавати точну інформацію про стан справ щодо цього питання.

Прем'єр повідомив, що уряд змінив керівництво компанії «Центр-енерго» й трьох обленерго. Рішення про зміну менеджменту підприємств ухвалив Фонд держмайна. «Це зроблено, щоб прискорити підготовку цих підприємств до приватизації», — пояснив Олексій Гончарук.

За борги перед шахтарями уряд не бачитиме зарплат

НАВЕДЕННЯ ЛАДУ. На вугільну галузь очікує повний фінансово-кадровий аудит, підсумки якого покладуть на стіл правоохоронців

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Одну з нагальних проблем вугільної галузі — заборгованість з виплати зарплати — уряд не бачитиме. Якщо ж це станеться і пропустимо хоч одну добу, тоді буде справедливо, якщо весь уряд не отримає зарплату за ці місяці», — на цьому під час всеукраїнської наради працівників вугільної галузі наголосив Президент Володимир Зеленський.

Під час наради представники вугільних підприємств заявили, що в регіонах катастрофічна ситуація з виплатою зарплат, оскільки на деяких шахтах її не виплачують майже п'ять місяців. Вони, як повідомляє УНІАН, пригрозили: якщо борги не буде виплачено, то шахтарі почнуть мітинги під стінами Верховної Ради.

Головне — національний ресурс

Глава держави підкреслив, що проблеми вугільної галузі максимально критичні й потребують нагального розв'язання. Серед них імпорту вугілля та електроенергії. «Про який імпор-

т може йтися, якщо країни, з яких ми імпортуємо, не пускають нас на свої ринки? Тому спочатку наше вугілля, наші шахтарі, наша електроенергія. А якщо якусь марку в нас не видобувають, лише тоді можемо порушувати питання її імпорту. І це термінове завдання», — акцентував він. Нарешті з'явилася усвідомлення згубності імпорту вугілля й електроенергії з Росії, про що давно застерігали експерти ринку.

Нині Україна видобуває вугілля більше, ніж може продати. Тому перед профільним міністерством стоїть завдання: визначитися, яким має бути енергобаланс країни і яка в ньому частка теплової генерації.

«Має бути гарантований ринок збуту вугілля. Цей ринок — українські ТЕС. Має бути довгостроковий енергетичний баланс, маємо зрозуміти, скільки вугілля нам потрібно на наступні 10 років», — зазначив Володимир Зеленський.

Аби проблеми в галузі розв'язувати системно, за завданням Президента уряд має створити координаційний центр із трансформації вугледобувної галузі на чолі з віцепрем'єр-міністром — міністром розвитку громад та територій Денисом Шмигалем. До його складу увійдуть представники вугільних підприємств, місцевої влади, голови держадміністрацій відповідних областей.

Реформа вугільних регіонів має бути справедливою, адже ключова цінність — це люди. «Для цього Міністерство розвитку громад

Фото з сайту ish.ua

Клубок нагальних проблем вугільної галузі доведеться розплутувати не лише оперативно, а й професійно

та території розробить національну програму справедливої трансформації вугільних регіонів. Її головний принцип такий: жодну шахту не може бути закрито чи ліквідовано, поки люди не отримають нової роботи — безпечної та з гідною оплатою», — заявив Президент. Як повідомив міністр енергетики та захисту довкілля Олексій Оржель, міністерство підбрало 11 державних вугільних шахт для подальшої експлуатації. Обрало шахти за різними критеріями: товщина шару, продуктивність, виробка, кількість людей для подальшої роботи.

«Решту шахт не буде просто так закрито або засипано. Щодо кожної є економічно обґрунтована модель, відповідно до яких їх і буде реформовано. Для підтримки безпечного екологічного стану кожної шахти після закриття залишиться 100—150 людей», — зазначив він.

Національна програма справедливої трансформації вугільних регіонів передбачатиме не лише перекваліфікацію та нові робочі місця для шахтарів, а

й вирішення питання доступу до освіти дітей гірників. Реалізація програми має розв'язати проблему доступу до освіти дітей шахтарів шляхом створення стипендіального фонду.

Володимир Зеленський згадав нещодавні відвідини шахти «Межирічанська» на Львівщині, де гірники скаржилися, що місцева школа перебуває в жахливому стані. Глава держави поставив ще одне завдання Денисові Шмигалю: забезпечити ремонт школи до 1 вересня. Президент наголосив на необхідності проведення аудиту стану інших шкіл у шахтарських регіонах.

Національну програму слід спрямувати на турботу про літніх людей, зокрема йдеться про дострокову пенсію та розвиток сучасної інфраструктури і сервісів у шахтарських містах. Президент наголосив, що уряд має приділити окрему увагу ремонту доріг у невеликих шахтарських населених пунктах. Він закликав представників уряду відвідати шахтарські містечка, щоб краще зрозуміти потреби регіонів.

До слова, Президент запропонував найбільшому приватному українському енергохолдингу ДТЕК приватизувати держкомпанію «Центр-енерго» разом із неприємливими державними шахтами. Коментуючи журналістам цю пропозицію, гендиректор ДТЕК Максим Тимченко заявив, що компанія не зацікавлена в такому придбанні.

«У нас достатньо теплової генерації. Маємо пріоритет — розвиток інвестицій в зелену генерацію. Тому не братимемо участі у приватизації Центр-енерго. Потрібні нові гравці, щоб була жива конкуренція. Не зацікавлені й у приватизації неприбуткових держшахт. Виробляємо приблизно 80% вугілля у країні, цього достатньо», — зазначив він.

Ефективний менеджмент замість корупції

Глава держави поставив завдання Олексієві Оржелю в найкоротший термін провести повний фінансовий та кадровий

аудити вугільних підприємств, публічно прозвітувати про підсумки й передати їх до правоохоронних органів.

«Реформа галузі триває вже 15 років, але нічого так і не змінилося. За цей час державні дотації в галузь сягнули майже 75 мільярдів гривень, однак це не пришвидшило створення нових виробництв і робочих місць. Натомість відбулося нарощування боргів держави перед вугільними підприємствами. Дивна формула, за якою держава вкладає гроші, а натомість отримує збитки. Ми чудово розуміємо, хто бенефіціар цієї формули. І чудово розуміємо її складові: корупція та неефективне управління. Ідеться про корупцію на шахтах, а саме на закупівлях, обсягах видобутку, зарплатах тисячам людей, яких немає не лише на робочому місці, а й взагалі у країні. Замість інвестицій у безпеку шахтарів, модернізацію та вчасну виплату зарплат хтось заробляє мільйони. Я б сказав, заробляв, бо лавочку має бути закрито. Термін «смотрящі за шахтами» має зникнути разом із самими смотрящими», — констатував Президент.

Тож управління вугільною галуззю має бути без корупції, з ефективним менеджментом, що інвестує у виробництво та розвиток робітників.

Під час наради Володимир Зеленський підтримав пропозицію представників галузі щодо створення державного комітету з вугільної промисловості.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Фото з сайту kymr.com

Редактор інтернет-ресурсу
BlackSeaNews Андрій Клименко:

«Тікаючи з
Криму, росіяни
знищать усе,
що зможуть»

Минулого тижня у Брюсселі українські експерти взяли участь у засіданні парламентського комітету асоціації Україна — ЄС. Євродепутати з перших вуст почули аналітичну інформацію, як системно Росія поширює свій контроль і вплив на Азовське і Чорне моря, як перетворює Крим на базу своєї оборонної промисловості.

Український аналітик редактор інтернет-ресурсу BlackSeaNews Андрій Клименко досконало знає Крим, бо тривалий час займався питаннями економічного розвитку півострова. Збираючи інформацію з відкритих джерел, він і його колеги з моніторингової групи Інституту Чорноморських стратегічних досліджень готують регулярні звіти про соціально-економічну ситуацію у Криму, вплив міжнародних санкцій, російської мілітаризацію півострова. Ця інформація надзвичайно цінна для державних структур і зарубіжних дипломатичних представництв в Україні. Бо за нею можна відтворити реальну картинку життя окупованого Криму, яка істотно відрізняється від тиражованої російською пропагандою. Кореспондент «УК» поспілкувався з Андрієм Клименком, як Україні треба повертати Крим.

УК Пане Андрію, чому в Україні досі не розроблено повноцінної стратегії деокупації Криму?

— Стратегія в нас є. Це у держави її немає. За цю стратегію на мене у ФСБ завели кримінальну справу. Я вперше оприлюднив таке бачення в липні 2014 року в ефірі на Суспільному телебаченні. Вона складається з кількох блоків: транспортна, торговельно-інвестиційна, правова блокада.

Ще у травні — червні 2014 року ми говорили, як важливо готувати майнові позови проти Росії через окупацію Криму. Тоді ми розуміли, що банківській установі легше порахувати збитки, бо в неї, наприклад, було 20 відділень, 100 банкоматів, стільки-то готівки, ось така балансова вартість приміщень, ось втрачена вигода. Але ж ми залишили у Криму тисячі залізничних вагонів, десятки стрілочних апаратів, 10 портів, 11 аеропортів першого класу злітних смуг та іншу інфраструктуру.

Усю цю інформацію зібрали міністерства й здали у Фонд держмайна, і відтоді ніхто нічого з цим не робив. Окрім цього, ми завжди наголошували, що треба негайно надати Криму статус Кримськотатарської автономії. Це стало б потужним моральним стимулом для кримських татар. Ми також говорили про необхідність перегляду військових форматів, у яких Україна бере участь спільно з Росією. Ми вийшли з участі BLACKSEAFOR (Чорноморська військово-морська група BLACKSEAFOR, створена на початку 2001 року з ініціативи Туреччини за участі Болгарії, Румунії, України, Росії та Грузії для сприяння безпеці й стабільності в акваторії Чорного моря. З березня 2014 року Україна не бере участі у цій ініціативі. — Авт.). Проте ми досі не вийшли з формату «Чорноморська гармонія», учасники якого Туреччина і Росія. Нині Україна, звичайно, нічого не робить у цьому форматі, але свого часу в його межах було створено спільні патрулі, які мали боротися з нелегальною міграцією, перевезенням наркотиків і контрабандою зброї у Чорному морі. І нам про цей формат нагадують («Чорноморська гармонія» — операція ВМС Туреччини та інших причорноморських держав, серед яких Росія й Україна, проводиться з березня 2004 року для моніторингу переміщення підозрілих суден. — Авт.).

УК А чому ж досі Україна співпрацює в межах цієї операції?

— Мене багато хто про це запитує. Проте не знаю, чому за останні шість років ніхто нічого не робив із цього приводу.

УК Яка, на вашу думку, причина, що стратегію з деокупації Криму досі офіційно не ухвалено?

— Мені важко на це відповісти. Можливо, це якась недалекоглядність, нерозуміння важливості питання або комерційні чи майнові інтереси, може, якісь договірники — закулісні домовленості. Але можна стверджувати, що наслідком цього стало те, що немає державної політики деокупації Криму.

УК Для завершення війни на Донбасі створили нормандський формат, який

ДОСЬЄ «УК»

Андрій КЛИМЕНКО. Народився у Московській області. Головний редактор порталу BlackSeaNews. Заслужений економіст АРК. Закінчив Севастопольський приладобудівний інститут за фахом «Автоматика та телемеханіка, АСУ великих систем». Працював у редакціях кримських видань.

2005—2009 — голова ради Таврійського інституту регіонального розвитку. Під його керівництвом група науковців розробила першу стратегію для Криму на період з 2005-го по 2015 рік, що мала на меті розвернути вектор його економічного розвитку в європейському напрямку. У 2014 році переїхав із Криму до Києва.

ґрунтується на мінських домовленостях. Щодо Криму таких майданчиків не існує. Переважно через те, що Росія категорично відмовляється вести будь-які переговори на цю тему. На вашу думку, чи потрібно наполягати Україні на створенні міжнародного кримського формату?

— Звичайно, нам потрібен будь-який міжнародний авторитетний майданчик. До участі в ньому треба запросити США, Велику Британію, Польщу, Румунію, деякі скандинавські країни. Але там не буде Росії.

УК Як це треба ініціювати?

— На мою думку, ми повинні самі його створити, а потім запросити інші сторони до участі. Як, наприклад, це було з економічним форумом у Давосі, що починався як вузька приватна ініціатива. Тому громадянський сектор має сам запропонувати кримський формат, а потім уже на це зреагують наші урядовці та інші потенційні учасники.

Усе, що робимо ми й наші колеги з експертного середовища, які займаються кримським питанням, називається економічна війна з Росією. Часто згадую, що у 1940 році, коли Вінстон Черчилль став прем'єр-міністром Великої Британії, перше, що він зробив, — створив міністерство економічної війни. Це була тимчасова група, яка проіснувала кілька років. До її складу увійшли британські урядовці. Серед їхніх перших розпоряджень — арешт німецьких суден у всіх портах світу, арешт майна, що належало Німеччині, відстежування всіх експортних потоків сировини до Німеччини, економічні блокади й дипломатичні бойкоти Берліна. Це вже було в історії, і ці кроки — не новина.

Нам треба розуміти, що ми ведемо з Росією економічну, дипломатичну і правову війну, в якій важливі воєнні заходи, щоб стримувати росіян. Адже важливо не забувати, що на Херсонщині складається вкрай неоднозначна важка ситуація. До речі, ми давно говорили, що в Херсонській області треба будувати житло для кримських татар, які виїхали з Криму. Але мені навіть не хочеться розбиратися з тим, чому цього не роблять.

УК Деякі міжнародні організації намагаються м'яко насадити Києву думку, нібито він має погодитися на допуск правозахисних міжнародних груп до Криму через російську територію, мотивуючи це тим, що так можна буде допомогти людям, яких переслідують окупаційний режим. Як ставитися до цієї ідеї?

— Так, багато хто намагатиметься, так би мовити, викликати жалість: захист прав людини, це ж наші громадяни тощо. Це кажуть люди, які не знають реальної ситуації в Криму.

Ось, наприклад, недавня дискусія про відновлення водопостачання Криму. Кому там давати воду? Туди завезли близько мільйона російських громадян. Ви турбуєтеся про те, щоб їм вистачало води? Там працює завод «Титан», що належить Фірташу. Він отрує атмосферу наших південних областей, це головний споживач кримської води. Даймо воду для цього заводу?

У Криму працює близько 40 оборонних підприємств, які виконують замовлення російського міністерства оборони. Ви дбаєте, щоб їм вистачало води?!

Вірю, що ми повернемося у Крим. Першою на кримську землю ступить Нацгвардія, потім — Державна служба з надзвичайних ситуацій. Бо, тікаючи, росіяни знищать, отруять, вкрадуть, забруднять, пошкодять усе, що зможуть. Такий російський менталітет, і його неможливо змінити.

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»,
Брюссель

ПРОШУ СЛОВА!

Протверезіємо?

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Коли в Україні істотно зросли штрафи за кермування автомобілем у нетверезому стані, один знайомий обурився: «Вони там що, вже зовсім подуріли? Де такі гроші брати?»

Промовистий приклад української ментальності, чи не так? Людина не думає про те, щоб не вживати спиртного, її сіра речовина працює, як бачимо, у протилежному напрямі.

Хоч би хто що казав, саме наша психологія — найслабша ланка в будь-яких змінах. Пригадую 1985 рік, коли в Союзі оголосили бій пияцтву. Навіть нас, студентів-другокурсників, зібрали на збори, розповіли, що до алкоголю, образно кажучи, краще не наблизитися. Ось тільки вийшло з тієї «всенародної кампанії» те, що вийшло: величезний пишик.

Чи не повториться ситуація нині, коли уряд всерйоз узявся за детінізацію ринку алкоголю? Один до одного, напевно, ні, бо минуло відтоді 35 років. За цей час виросло ціле покоління українців із зовсім іншою культурою споживання алкоголю й ментальністю, яка хоч і повільніше від моди, проте змінюється. Але проблеми залишилися, і неабиякі. Скажімо, тінювий ринок спиртного в Україні один з найбільших у світі та б'є рекорди в Європі: 50% міцних напоїв виготовляють у тині. У Західній Європі це 11,5%, а ось у Мозамбіку — 66, Уганді — 61, в Камеруні — 56. Ось де поки що наше місце. Отже, втрачаємо не лише високорентабельну частину економіки та податки від неї, а й здоров'я та життя людей — найціннішого нашого ресурсу. Пригадуйте епізоди, коли десятки людей труїлися нелегальним алкоголем? Натомість до небес розростається корупція.

Ці загрозливі тенденції побачили в уряді і ввімкнули можливості, змінивши керівництво Укрспирту, який, до речі, цього року демонополізує, оновивши податкову поліцію, розробивши акцизну марку. Це одразу ж відчули на місцях: цілі нелегальні синдикати чи не щотижня стали знаходити правоохоронці на Рівненщині в підвалах та інших пристосованих приміщеннях. «24 тисячі пляшок контрабандного алкоголю знайшли у Рівному», «Алкоголю на 5 мільйонів вилучили з підвалів», «Врятували людей від отруєння в новорічну ніч» — такими заголовками зарясніли медіа. Підсумок: за надходженнями акцизу з алкоголю, які збільшилися торік за два останні місяці, таки перегнали 2018-й на 2,2%, або на 17,6 мільйона.

Міністр Кабінету Міністрів Дмитро Дубілет переконує, що послаблення не буде: «Продовжуємо детінізацію ринку алкоголю. З одного боку, маємо завершити перезавантаження ключових органів, з іншого — на боротьбу будуть кинуті технології: від лічильників на виробниках спирту до електронної акцизної марки».

Схоже, остаточно протверезіти нам і справді допоможуть технології. Ось-ось уряд упровадить перші пілотні проекти електронних акцизних марок. При цьому ні бізнесу, ні державі не потрібні значні капіталовкладення. Натомість рух підакцизної продукції (алкоголю та цигарок) відстежуватимуть на всіх етапах — від виробництва до продажу. А й справді, не втрачати 5—10 мільярдів гривень бюджетних надходжень за рік! Аплодую, пане Дмитре Дубілете з командою. Яку протияву технологіям придумують у XXI столітті винахідливі українці? Поживемо — побачимо. Не хотілося б, звісно, щоб бодяжили у власних обійстах. Сподіваюся, до цього не дійде, бо навіть наша українська ментальність — не камінь.

Кордон формує імідж держави

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

ОПТИМІЗАЦІЯ. Виїзне засідання у пункті пропуску через державний кордон «Нові Яриловичі» провела міжвідомча робоча група з питань координації інтегрованого управління кордоном під головуванням віцепрем'єр-міністра з європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитра Кулеби. За підсумками обговорення група ухвалила план роботи на 2020 рік з упровадження стратегії інтегрованого управління кордоном.

Урядовцєві продемонстрували автоматичний обмін інформацією між прикордонниками й митниками, використання планшетів, сканерів, відеофіксацію автомобілів, безпілотних літальних апаратів тощо.

«Раніше громадяни, перетинаючи кордон, мали проходити дві окремі перевірки: у прикордонника й митника. Нові пункти забезпечують принцип «єдиного вікна». Бази прикордонників і митників об'єднано. Це зручно, швидко, комфортно», — зауважив Дмитро Кулеба.

«Особливість цього пункту пропуску — в ньому реалізовано пілотний проект з оптимізації контрольних процедур. Це створює комфортні умови подорожувальникам. Цей проект вже довів ефективність, і ми плануємо поширити його на інші пункти пропуску», — додав перший заступник голови Держприкордонслужби Володимир Нікіфоренко.

Віцепрем'єр пояснив, що кордон і його інфраструктура — це імідж та обличчя держави: «Нам потрібна тісна взаємодія з нашими партнерами та сусідами, насамперед із країнами ЄС, аби ми рухалися синхронно».

Дмитро Кулеба запевнив присутнього на засіданні голову Консультативної місії Європейського Союзу Антії Хартікайнена, що Україна прагне тісно співпрацювати з ЄС у впровадженні інтегрованого управління кордонами.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Через Закарпаття вірус в Україну не потрапить!

ПРОТИДІЯ. В області роблять усе, щоб поставити надійний заслін небезпечному захворюванню

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

Упонеділок Закарпатська обласна інфекційна лікарня стала епіцентром надзвичайних заходів, що мають прямий стосунок до коронавірусу. У медичний заклад привезли 35-річного жителя села Дідове Берегівського району з підозрою на це захворювання. Як розповів кореспондентові «УК» голова Берегівської райдержадміністрації Іштван Петрушка, житель Дідового звернувся до свого сімейного лікаря і поскаржився на погане самопочуття. Він повернувся з Угорщини, де працював у китайця, який трьома тижнями раніше побував на батьківщині у провінції Хубей, тож міг стати переносником вірусу.

У Береговому скликали проти-епідемічну комісію, на засіданні якої вирішили госпіталізувати чоловіка до Ужгорода, де лікарі-інфекціоністи можуть провести поглиблені дослідження і зробити висновки про характер недуги. Того самого дня в обласному центрі чоловіка і його дружину розмістили в боксі в обласній лікарні, забезпечивши цілодобовий нагляд за його здоров'ям. Оскільки тест-систем на Закарпатті не було, аналізи хворого відвезли до Києва, де мали зробити висно-

Вартові кордону також мають спеціальний захист

вки про характер захворювання. На щастя, у вівторок стало відомо, що підозра не підтвердилася і в закарпаття звичайна ГРВІ. Однак він перебуває під наглядом лікарів.

У краї за Карпатами вдалися до рішучих заходів із запобігання поширенню небезпечної хвороби, адже ймовірність цього з огляду на прикордонне розташування області велика. Під головуванням в.о. голови Закарпатської обласної державної адміністрації Олексія Гетманенка відбулося засідання тимчасової протиепідемічної комісії. У ньому взяли участь керівники провідних закладів охорони здоров'я,

дотичних до їхньої діяльності структур, голова Державної прикордонної служби України Сергій Дейнеко. Присутні обговорили заходи, що мають запобігти занесенню й поширенню в області коронавірусної інфекції COVID-19.

За словами директора департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Єлизавети Біров, «кожна структура має чіткий алгоритм дій. Налагоджено комунікацію між службами, зокрема з екстреною медичною допомогою, є чітка взаємодія з усіма гілками влади, за потреби в обласній лікарні діятиме ізолятор для контактних осіб».

Foto: z cairty facebook.com/supline.news

Сергій Дейнеко зазначив, що із вівторка, 25 лютого, на міжнародному пункті пропуску «Тиса» запровадили обов'язковий температурний скринінг громадян, які в'їжджають в Україну із країн Євросоюзу. Саме через цей пункт на територію України прибувають заробітчани й туристи, які повертаються з Італії, де перед тим було зафіксовано спалах захворювання, спричиненого коронавірусом.

Очільник Держприкордонслужби повідомив, що цими днями він особисто разом з митниками та прикордонниками контролюватиме стан справ на кордоні.

Що зроблено? На МПП «Тиса» вже підготовлено тимчасовий ізолятор, в який помістять осіб з підозрою на хворобу. На інших контрольно-пропускних пунктах

теж облаштовують кімнати тимчасового перебування ймовірних хворих.

«Дуже важливо налагодити чітку взаємодію між усіма службами, владою, громадою краю в питаннях, що стосуються вжиття протиепідемічних заходів», — наголосив голова Закарпатської обласної ради Михайло Рівіс.

Одразу після завершення засідання протиепідемічної комісії Олексій Гетманенко та Михайло Рівіс поїхали на МПП «Тиса», щоб переконатися в достатності й ефективності заходів, яких там вживають.

Усі прикордонники та митники на КПП працюють у захисних масках і рукавичках. Вимірюють температуру у всіх, хто приїждить з країн Євросоюзу, спеціальними інфрачервоними градусниками.

А ТИМ ЧАСОМ...

Самозахищаються і в Мукачеві

У Мукачівській міській раді 25 лютого теж збирали комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Для запобігання занесенню і поширенню на території об'єднаної територіальної громади гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом 2019-nCoV, керівництво міста просить громадян повідомляти в телефонному режимі сімейного лікаря про всі підозри на це захворювання. І ще необхідно надавати відомості про туристські або робочі поїздки у країни, де зафіксовано випадки небезпечної недуги. Це дасть змогу медикам запобігти її поширенню в ОТГ.

Корів у нас менше, ніж було до революції

Володимир КОЛЮБАКІН,
«Урядовий кур'єр»

Сказати, що виробництво молока в Україні не розвивається, — це надто м'яко буде. Воно катастрофічно зменшується відповідно до скорочення кількості корів. На засіданні аграрного комітету Верховної Ради навіть прозвучало: «Рекордне скорочення поголів'я». Поменше б нам таких рекордів!

Голова ради директорів Спілки молочних підприємств України Вадим Чагаровський стверджує: на сьогодні кількість корів в Україні менша, ніж у післявоєнні роки. У великих спеціалізованих господарствах їх дещо більше ніж 400 тисяч, в особистих селянських, як стверджує статистика, — приблизно 1 млн 400 тисяч. Для порівняння: 1915 рік — 4 млн, 1990-й — 8,5 млн.

Відтак нині виробляємо 2,7 млн тонн молока у великих спеціалізованих господарствах і, за статистикою, — близько 7 млн тонн в особистих селянських. Утім, Вадим Чагаровський не радить вірити цій цифрі: вона не відповідає наявній кількості корів. Тому, розробляючи якісь державні програми підтримки галузі, неодмінно слід з'ясувати, скільки ж у нас молока насправді. Бо від усіх тих розмов про 12 і навіть 20 млн тонн молока у найближчо-

му майбутньому, на думку експерта, лише сміх бере.

Два напрями

Розвиток молочного скотарства, на думку Вадима Чагаровського, має відбуватися за двома напрямками: підтримка великих молочних господарств і перетворення особистих селянських господарств на сімейні ферми. До речі, замала державна підтримка тваринників загалом і нестача будь-якої підтримки саме виробників молока призводять до того, що імпортовані молочні продукти у наших торговельних мережах зрештою дешевші за вітчизняні. Адже у них від ціни продукту мінусують суму підтримки, яку надають їм їхні країни. Натомість у нас до ціни плюсують брак підтримки.

Щоправда, якісь зрушення на краще таки відбуваються. Про це розповів президент Української кооперативної федерації (УКФ) Михайло Корилкевич під час круглого столу «Дорожня карта розвитку та фінансування малого і середнього фермерства», що відбувся в агентстві «Укрінформ». Його організація за підтримки Міжнародної фінансової корпорації здійснює проект створення сімейних молочних ферм.

На сьогодні, за словами Михайла Корилкевича, в Україні вже створено 23 сі-

мейні молочні ферми, ще 25 буде відкрито протягом найближчого місяця. Крім того, подано близько 400 заявок на відкриття сімейних молочних ферм. Якщо цей проект, на підтримку якого потрібно близько 600 млн доларів, буде реалізовано, за 3—5 років Україна матиме своєрідний вибух економіки на селі. Щоправда, тут є цікаві нюанси.

Звідки мала собівартість

Україна входить у п'ятірку країн з найнижчою собівартістю виробництва молока, проте це не зумовлює зростання цього виробництва. Причина тут проста: мала собівартість не свідчить про досконалі технології виробництва, радше навпаки.

Виробники молока не мають коштів на придбання сучасного обладнання, зокрема з тієї самої Польщі — там його виробляють багато саме для малих молочних господарств, але для наших молочарів його ціна невідомою. Тому в малих селянських господарствах працюють вручну, а вартість власної праці пересічні українці оцінювати у грошах не звикли — звідси й мала собівартість.

Крім того, сама по собі сімейна молочна ферма — це певний крок уперед, але не панацея. Суттєво зміцнити їх могло б об'єднання у

кооперативи, такі потужні, як у Канаді чи Польщі. Вже вони зможуть диктувати свої умови торгівлі, а не навпаки, як в Україні нині. Так само можна розв'язати й ще одну проблему — наявність потужностей з переробки молока: скажімо, у Західній Україні умов для землеробства нема, натомість молочних ферм багато, однак молокопереробних підприємств критично не вистачає.

Хто має їх створити і налагодити збирання молока на переробку? Допомогти тут, на думку Вадима Чагаровського, могли б вертикально інтегровані кластери, що включатимуть виробників і переробників. В ідеалі до них можуть долучитися виробники кормів, обладнання, мережі торгівлі тощо.

Шляхи і перепони

Утім, на шляху до молочних рік на теренах України стоять чималі перепони. Насамперед, як зауважують молочарі з регіонів, за чинними положеннями новостворені фермерські господарства не можуть отримати державні дотації. Адаже для цього слід надати результати успішної господарської діяльності за минулий рік, а що коли господарства торік ще не було?

Однак саме на початковому етапі господарства по-

требують підтримки! Щоправда, з вирішенням цього питання обіцяють допомогти у владних колах, а як воно буде насправді — подивимось.

Ще одна проблема, на якій зауважив знайий вівчар з Івано-Франківщини Василь Стефурак: процедура ідентифікації тварин вкрай ускладнена й забюрократизована. Через це багато тваринників її просто ігнорують, відтак нема достовірних даних про справжню кількість худоби в Україні, а племінний склад стада погіршується.

Навіщо тваринникам земля

Проте головна проблема, що турбує всіх, — пасовища й сіножаті. Про тваринників забули із самого початку земельної реформи і повсякчас забувають і донині. Цій проблемі і ми приділяли увагу («УК» № 247 від 24 грудня 2019 р).

Колишні громадські пасовиська давно перетворено на чийсь сільгоспуділдя, так само і державні землі запасу (насправді ж в основному про запаси не йдеться). Їх давно хтось обробляє, причому нелегально. Але куди ідуть доходи від такого тіньового землеробства — поки що таємниця для загалу, але в жодному разі — не державі...

Про потреби тваринництва ніхто не подбав і не дбає. Землю давно поділено, прийдешній ринок землі нічим ситуації не зарадить, а то й погіршить. Практично неможливо відібрати назад ріллю у тих, хто її наразі обробляє, і знову перетворити її на пасовища. Тож чи варто після цього дивуватися падінню чисельності поголів'я молочної худоби, зменшенню надой?

Вихід з цієї ситуації запропонував уже згадуваний Василь Стефурак: окрім інших земель, є ще й землі охоронної зони — уздовж ліній електропередач, по берегах річок тощо. На них заборонено вести будь-яку господарську діяльність (чи воно так насправді — інша справа).

Там, на думку вівчаря, можна було б дозволити випас худоби, бо шкоди охоронним об'єктам вона завдати не може. Навпаки — сприятиме поліпшенню екологічного стану цих земель, бо багато їх нині перетворилося на стихійні сміттєзвалища, а скотарі заради здоров'я власних тварин просто муситимуть там прибирати і слідкувати за порядком.

Пропозиція слухна, але докорінно ситуацію вона не виправить. Зрештою що матимемо — подальше зменшення поголів'я і скорочення кількості вітчизняного молока?

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА

«Працюємо не тільки на сьогодні, а й на майбутнє — для наших нащадків»

**Начальник Сумського обласного управління лісового та мисливського господарства
Віктор ЧИГРИНЕЦЬ**

Сумщина належить до регіонів, де ліси відіграють важливе екологічне й економічне значення. І першочергова заслуга в цьому колективу обласного управління лісового та мисливського господарства. Про здобутки лісівників, їхні будні й свята «Урядовому кур'єру» розповідає начальник Сумського обласного управління лісового та мисливського господарства Віктор ЧИГРИНЕЦЬ.

УК Вікторе Петровичу, як оцінюєте підсумки роботи колективу торік?

— Тут зайві епітети чи якісь інші характеристики — оперувати конкретними цифрами і показниками. Від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) загалом отримано понад мільярд гривень чистого доходу, а кожен кубометр заготовленої деревини забезпечив 1315 гривень ре-

алізації. Чистий прибуток — понад 30 мільйонів гривень, або з кубометра 39 гривень, з яких 90% перераховано до державного бюджету. У ведення лісового господарства вклали понад 300 мільйонів власних гривень, що стверджує: працюємо не тільки на сьогодні, а й на майбутнє — для наших нащадків.

УК Тобто йдеться про капітальні інвестиції.

— Саме так. На ці гроші закуповуємо сучасну техніку для догляду за лісовими культурами, автомобілі, якими транспортуємо деревину, модернізуємо виробництво, прокладаємо лісові дороги.

Промовисті цифри. Якщо станом на 1 січня 2010 року коефіцієнт зношеності основних засобів становив 54%, то на початок цього року — 50. Тобто за десятиріччя завдяки стабільним інвестиціям омолодили їх на 4%.

УК Конкретизуйте, що саме зроблено.

— Для запобігання і вчасного виявлення лісових пожеж збільшили до 23 кількість систем відеоспостереження, замінили деревообробне та сушильне обладнання у Кролевецькому, Середино-Будському, Шосткинському та Свеському лісгоспах, а в Охтирському та Сумському використовуємо машини для пониження пен'ків, аналогів яким немає в Україні.

Збудували теплиці з туманним зрошенням, придбали мульчери для догляду за лісовими культурами, розвивали рекреаційний комплекс Тростянецького лісгоспу «Лісовичок». Торік збудували і ввели в експлуатацію 7,3 кілометра лісових доріг — тепер їх загалом понад 240 кілометрів.

Кролевецький, Середино-Будський та Сумський лісгоспи завершили процедуру сертифікації лісів за міжнародними стандартами, нині ця процедура триває у Тростянці.

Це далеко не повний перелік зробленого, адже постійно працюємо над оновленням.

УК Як і за які кошти виконуєте плани відновлення лісів?

— Чи не найголовніше завдання — повністю заліснити всі зруби. Наприклад, виконали рубки головного користування, отримали лісосіку чистою, після цього обов'язково повинні там висадити ліс. Висаджуємо його виключно за власний коштів.

Торік створили нові лісові насадження на площі 1244 гектари. Упродовж останнього десятиріччя виходимо на показник 1200—1300. Оце наш стандарт! Він свідчить, що користуємося лісовими ресурсами не виснажливо, в межах чинного законодавства.

Ми стовідсотково оновили наші зруби. І якщо оптимальна лісистість області має становити 20%, то років 5—6 тому, коли нам відводили землю і бюджетні кошти, додатково висаджували дерева більш як на 1000 гектарів, за-

ДОСЬЄ «УК»

Віктор ЧИГРИНЕЦЬ. Народився 1957 року в селі Підлісне Козелецького району Чернігівської області. Закінчив лісгосподарський факультет Української сільськогосподарської академії (Національний університет біоресурсів і природокористування) за спеціальністю «лісове господарство», кваліфікація «інженер лісового господарства».

Трудову діяльність розпочав у 1979 році помічником лісничого Пакульського лісництва Чернігівського лісгоспу.

Працював старшим інженером лісового господарства, головним лісничим Остерського лісгоспу Чернігівського обласного управління лісового господарства і лісозаготівель, директором Прилуцького лісгоспу державного лісгосподарського об'єднання «Чернігівліс».

Сумське обласне управління лісового та мисливського господарства очолює з 2001 року.

Заслужений працівник лісового господарства України. Кандидат сільськогосподарських наук. Нагороджений орденами «За заслуги» III та II ступенів. Депутат Сумської обласної ради двох скликань.

ліснювали всі землі, не придатні для ведення сільського господарства.

Нині у нашому користуванні понад 285 тисяч гектарів. За останні 10 років площа розширилася на 5 тисяч. Це попри те, що на окремі ділянки ще не отримали державних актів. Якби нам дали землю, трохи фінансування, то поставлені урядом завдання зі збільшення лісистості ми могли б впевнено виконувати, адже є спеціалісти, матеріальна база — одне слово, все, що для цього потрібно.

УК Ви очолюєте управління майже 20 років. Чи є масштабні зміни в організації догляду за лісовими культурами, добором насаджень тощо?

— Можливо, не настільки глобальні, але є: даються взнаки зміни клімату, потепління. Ретельно відстежуємо температурний режим, інші складові цього процесу, і як один із підсумків — пробуємо вибірково адаптувати до слобожанських умов окремі південні породи дерев, традиційний ареал яких Миколаївська, Херсонська, Одеська області. Звісно, про масове висаджування не йдеться, однак тепла тенденція чітко й однозначно, що в майбутньому неодмінно потребуватиме відповідного коригування.

УК Нещодавно виповнилося 70 років із часу утворення управління лісами Сумщини.

— Так, і ми відзначили цю дату яскравими урочистими заходами, у яких узяли активну участь не лише лісівники, а й наші численні партнери, громадські активісти, друзі. Відкрили музей та екологічну стежку в Тростянецькому та лісопросвітницький центр у Котопільському лісгоспах, а в Краснопільському, Роменському і Тростянецькому облаштували відкриті навчальні класи на природі.

А ще видали чудову книжку про наш працьовитий колектив «Лісове господарство Сумщини: становлення і майбутнє». Нікого не обійшли увагою — вмістили розповіді про кожен з 12 лісгоспів, заслужених працівників, історію господарювання, юних лісівників шкільних лісництв, спортсменів і навіть своїх — є й такі — письменників. Усе це проілюстрували яскравими світлинами.

У цієї книжки особливе призначення — вчити всіх і насамперед молодь любити, берегти й цінувати кожне дерево, пам'ятати, що на нашій планеті ліси — то окремий одухотворений світ, завдяки якому земля завжди залишається Землею.

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ДОВІДКА «УК»

За 2019 рік підприємства управління сплатили до бюджетів різних рівнів та єдиного соціального внеску 454,6 мільйона гривень податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 8,8 мільйона гривень (2%) більше, ніж за 2018 рік. З них до державного бюджету — 233,2 мільйона гривень (+2%), місцевих — 135 мільйонів (+6%).

Найбільшу питому вагу становить податок на додану вартість — 28% (126,3 мільйона гривень), рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів — 24% (110,1 мільйона гривень) та податок на доходи фізичних осіб — 16% (73 мільйони гривень). Єдиного соціального внеску перераховано 86,4 мільйона гривень. Із кубометра заготовленої деревини сплачено 586 гривень податків і платежів. Питома частка податків і зборів із загального обсягу реалізованої продукції становить 45%.

Про кефаль і не лише про неї

Віктор ВИШНЕВСЬКИЙ,
доктор географічних наук,
для «Урядового кур'єра»

ТОЧКА ЗОРУ. Хто хоч раз бачив кефаль, погодиться, що ця риба гарна. Вона таких розмірів і такої форми, що її навіть хочеться погладити. Насправді більшість людей думає не про красу, а про смак цієї риби й кількість її у тарілці. Попит породжує пропозицію, тому кефалі в Чорному морі дедалі меншає.

Якби вилов відбувався цивілізованим способом, її кількість залишалася б на прийнятному рівні. Гірше те, що у нас цей вилов варварський. Це красномовно підтверджує ситуація, що склалася з Тузлівськими лиманами, що простяглися уздовж Чорного моря на півдні Одещини. Від моря їх відділяє вузька піщана коса, що має кілька проток або прірв. Переважно ці протоки виникали внаслідок сильних штормів на морі. Коли ж їх засипало піском, рибаки копали штучні. Завдяки цим протокам відбувалася міграція риби: улітку — в лимани, де відбувався нагул, з настанням холодів — у прилеглу незамерзаючу частину Чорного моря. Так тривало з діда-прадіда, але останніми роками щось змінилося в ментальності людей і не на краще. Ідея хижацького лову виявилася елементарною — за-

Міцні дерев'яні ґрати, так звані гарди, стали пасткою для риби

сипати головну природну протоку, а в єдиній, що залишилася, зробити пастку (міцні дерев'яні ґрати, так звані гарди). Важливо, що закриття головної протоки відбулося в 2015 році, коли ця територія вже мала господаря в особі

Національного природного парку «Тузлівські лимани». Численні спроби нішнього керівництва парку відновити протоку, знайти винних у зазіханні на їхню територію досі не дали жодних результатів. Порушені кримінальні спра-

фото надав автор

ви ніхто не розслідує. Понад те, сам парк опинився у стані облоги, зокрема й кооперативу «Граніт-2», який збудував ту пастку, а також Державної екологічної інспекції, яка здатна з'явитися з перевіркою. Що може перевіряти екологічна інспекція в установі, де навіть натяку немає на господарську діяльність, невідомо. Але інспекція таки нагрянула і перше, що вона вирішила з'ясувати, — куди парк діває свої токсичні відходи! Зрозуміло, що свій голос вже не один рік подають місцеві князьки, нормою яких є показ своїх мисливських умінь, а головне добре випити і закусити у компанії впливових людей. Тож національний природний парк і тут став на заваді.

Цікавили є й аргументи тих, хто варварськи ловить кефаль. Мовляв, якщо вони її не зловлять, то вона піде до берегів Криму та Болгарії. А там нашу рибу з'їдять москалі та болгар. У цьому разі не звертається уваги на те, що варварський вилов риби швидко зменшує її кількість, яку вибирають безпосередньо в лиманах. Що буде з виловом за кілька років — мало кого цікавить. Та й зменшення здобичі особливо на прибутки не впливає, адже тоді пропорційно зростає ціна. Прикро й те, що монополізація вилову згаданим кооперативом зачепила не лише інтереси дер-

жави, а й пересічних громадян, які також хотіли б збагатити свій раціон. До речі, у чинному законодавстві це передбачено, і в нацпарку це прекрасно розуміють.

Тож проблем у природоохоронній галузі багато, і вони дуже різноманітні. Скажімо, чому в Дунаї та Волзі якість води поліпшується, а в Дніпрі ні? Чому загальною тенденцією стало зменшення популяції цінних видів рослин і тварин? Чому рідшають лісосмуги, а кількість несанкціонованих звалищ зростає? Що робити з глобальним потеплінням та його наслідками?

Усі ці проблеми має хтось розв'язувати і, звісно, координувати цей процес. Але торік восени профільне міністерство довкілля поглинуло потужніше відомство — енергетики та вугільної промисловості. Це ще один парадокс, адже в одних стінах опинилися ті, хто фактично перебуває по різні боки барикади.

Зрештою доводиться констатувати: без розв'язання посталих проблем вони ставатимуть дедалі гострішими. Саме тому в державі має функціонувати окреме профільне міністерство з охорони довкілля. Адже природа в Україні вже не в тому стані, аби можна було сподіватися, що вона самостійно відродиться.

ВИДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

«Нашу залізорудну продукцію металургійні

Голова правління ПрАТ
«Полтавський гірничо-
збагачувальний комбінат»
Віктор ЛОТОУС

На найбільшому в Україні підприємстві — виробнику й експортері залізорудних окатків, які застосовують у чорній металургії й виробництві сталі, ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» у місті Горішні Плавні Полтавської області є чудова традиція відзначати всі важливі віхи його славної історії. Проте дата, яку відзначають 27 лютого, для багатотисячного трудового колективу особлива. Цього дня 1970 року було введено в експлуатацію першу чергу Дніпровського (Полтавського) ГЗК й отримано перший залізорудний концентрат на першій секції збагачувальної фабрики.

Напередодні ювілею про здобутки за 50 років і перспективи цього гірничозбагачувального ваговика економіки «Урядовому кур'єру» розповів голова правління ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» заслужений металург України Віктор ЛОТОУС.

Первісток металургії

Вікторе Вікторовичу, від душі вітаю вас і всіх горішноплавнівських гірників та їхні сім'ї з днем народження комбінату.

— Дякую. Справді, 27 лютого 1970 року перша секція збагачувальної фабрики №1 на нашому тоді ще Дніпровському гірничо-збагачувальному комбінаті виробила першу тону концентрату. Потужність першої черги комбінату була 15 мільйонів тонн сирої залізо-

ної руди й 7,35 мільйона тонн залізорудного концентрату на рік. Сировиною для ГЗК були залізисті кварцити Горішноплавнівського родовища Кременчуцької магнітної аномалії. Збагачення руди відбувалося методом мокрої магнітної сепарації.

УК Наскільки значущою подією для тогочасної економіки країни, області стало спорудження Дніпровського ГЗК?

— Це був первісток металургії на нашій території. Його будували з листопада 1960 року методом ударної комсомольської будови. За комсомольськими путівками молодь приїхала в той час у малозаселену місцевість, де були тільки невеликі хутори й села. Жили в наметах, дощаних будиночках без зручностей, але із мрією в серці.

І мети досягли: побудували і місто, й комбінат.

Будувати ГЗК було важко ще й тому, що у 1962 році в Москві чомусь вирішили заморозити його на невизначений термін. І тільки завдяки наполегливості керівництва комбінату, членів комсомольської делегації, які їздили на прийом до перших осіб держави, його було відновлено.

10 років перед тим на об'єкті тривала справді титанічна праця: фактично вручну люди копали траншеї, готували бетон, виконували інші важкі роботи. Тому коли 27 лютого було запущено перший комплекс, першу секцію збагачувальної фабрики й отримано першу залізорудну продукцію, будівельники раділи як діти: хапали брудний концентрат руками, притискали його до обличчя, цілували, наче то було золото.

На цьому будівництво комбінату не закінчилося. Воно тривало до 1980 року.

УК Які позитивні зміни відбулися на комбінаті за 50 років?

— За цей час на нашому підприємстві багато змінилося. Наприклад, якщо у 1970 році наші техніки та обладнання були представлені вітчизняними зразками, які часто ламалися й потребували ремонту, були малоефективними, то нині наш парк гірничоруд-

ДОСЬЄ «УК»

Віктор ЛОТОУС. Народився 6 жовтня 1964 року в місті Кривий Ріг на Дніпропетровщині. Закінчив Криворізький гірничорудний інститут, за фахом гірничий інженер.

Уся його трудова діяльність із 1986 року проходить на Полтавському ГЗК. Починав гірничим майстром. Нині голова правління ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат».

Заслужений металург України.

ної техніки повністю складається з машин від провідних світових виробників.

25 квітня 1977 року на комбінаті відбувся запуск першої технологічної лінії виробництва окатків, на якій застосували обладнання американської компанії Allis-Chalmers із повною автоматизацією технологічного процесу, що забезпечила високу якість продукції. Цю унікальну технологію «репітка — трубчаста піч — охолоджувач» і нині використовують на нашому підприємстві. Саме наявність цієї технології дала змогу нам і в радянські часи експортувати окатки, й тепер ми залишаємося найбільшим на пострадянському просторі експортером.

Але якщо раніше ми виробляли монопродукт, окатки із вмістом заліза 58—60%, то нині випускаємо чотири види окатків із вмістом заліза 62, 65 і навіть 67% — залежно від вимог підприємств-споживачів, кожне з яких для нас унікальне.

Щоб випускати таку високоякісну продукцію, впроваджуємо нове обладнання, розробляємо систему контролю якості, здійснюємо технічне переозброєння. Реалізація цих заходів, сподіваюся, дасть змогу нам уже цього року виробити 400 тисяч тонн окатків із вмістом заліза 67%. А в подальшому випускатимемо їх ще більше. Нарощуватимемо й виробництво окатків із вмістом заліза 65%. У 2015 році ми їх виробили 6 мільйонів тонн, а на 2020-й запланували майже вдвічі більше.

Працюємо за світовими стандартами

УК У 2007 році на вашому підприємстві відбулася істотна модернізація гірничорудної техніки. Після того у вас були ще якісь схожі надбання?

— Того року імпорту високопродуктивну техніку придбавали не тільки на наш комбінат, а й на Єристівський, що також працює в нашому місті. Самих тільки машин та бульдозерів марки Caterpillar тоді було закуплено більш як 100 одиниць, багато придбано техніки марок Hitachi, Komatsu й іншої. І придбання нової ефективної техніки триває. Але тепер ми трохи змінили акцент. Можна сказати, в нас технічне переозброєння гірничодобувного комплексу закінчено. Останні 3—4 роки зміцнюємо й модернізуємо переробний комплекс. Підсилили його першокласним обладнанням компанії METCO, Sandvik, Warman.

Чому купуємо імпортні зразки? Тому що, на жаль, в Україні таку техніку не виробляють. А ми позиціонуємо себе як компанія світового класу, вся наша продукція йде на експорт. Маємо надзвичайно потужних конкурентів. Відповідно всі наші виробничі процеси, якість продукції мають відповідати світовим стандартам. І тому наші акціонери й керівництво компанії Ferrexpo, в яку входять Полтавський ГЗК разом з Єристівським і Біланівським ГЗК, забезпечують нам технічне переозброєння на найвищому рівні.

УК З яким фінансовим результатом комбінат закінчив 2019 рік?

— Минулий рік був для нас позитивним. Ми виконали обсяги виробництва й відвантажень. Принаймні перебували у вигіднішому становищі, ніж металурги, які страждають через низькі ціни на свою продукцію.

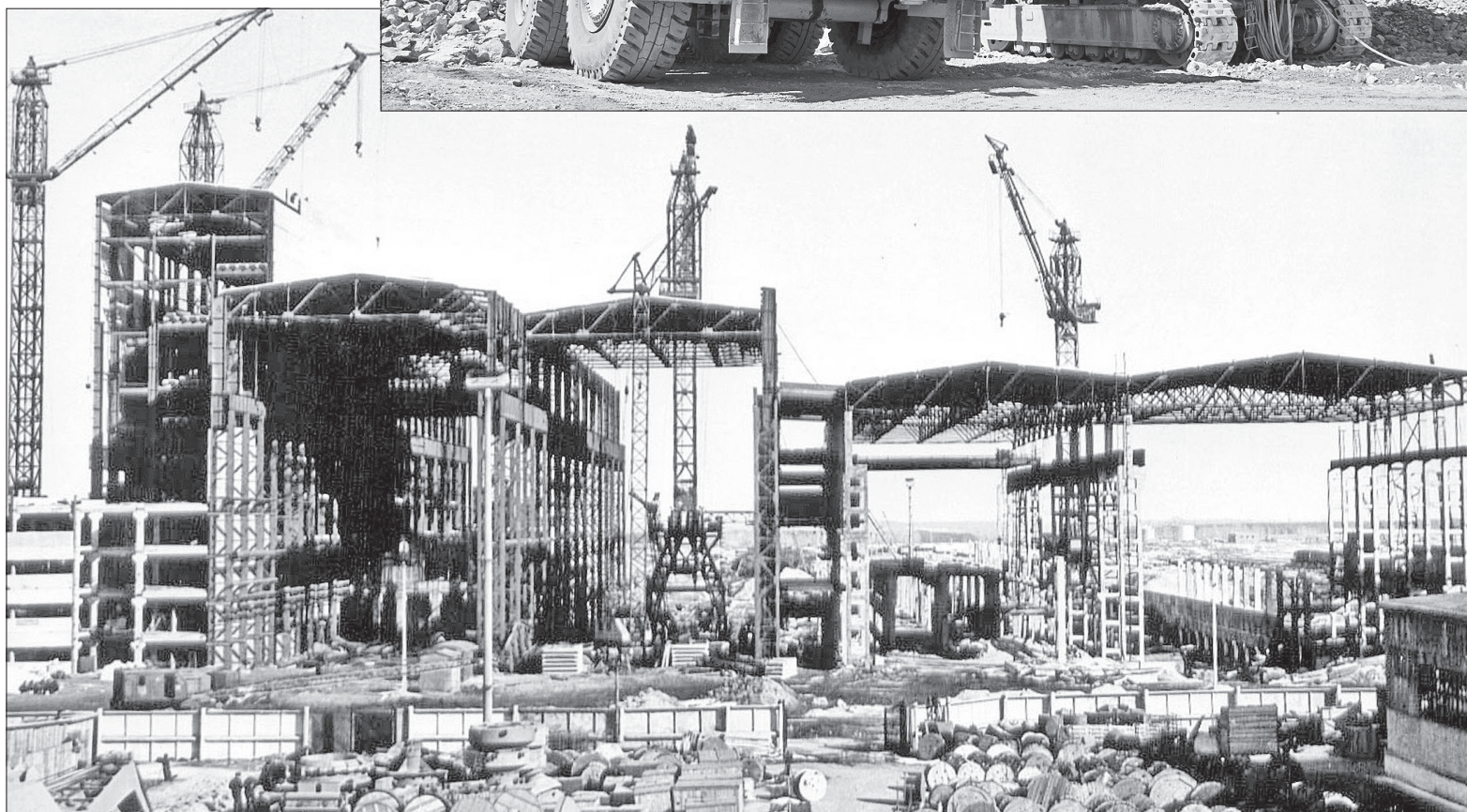
У четвертому кварталі стало важче працювати й нам, тому що ціни на залізорудну продукцію у світі стали знижуватися і знижуються й нині. Почасти на це вплинув і коронавірус із Китаю. Але в нас є резерви, які дають нам змогу з упевненістю дивитися в майбутнє.

УК Згідно зі стратегією розвитку вашого підприємства, у 2020 році

У кар'єрі Полтавського ГЗК працює сучасна високопродуктивна техніка світового рівня, яка забезпечує робітникам комфортні умови

Фото надав ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»

Архівне фото: будують виробничі корпуси майбутнього промислового гіганта

ВИДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Використовують елітні підприємства»

З перших днів будівництва підприємства колектив працював наполегливо і завзято. На фото: гірнична техніка в кар'єрі, 1960-ті

ви повинні виробити 11 мільйонів 500 тисяч тонн окатків, серед них 11 мільйонів 80 тисяч тонн — із вмістом заліза 65%. Наскільки це великий обсяг продукції?

— Торік ми виробили 10 мільйонів 500 тисяч тонн окатків. Отже, маємо збільшити виробництво майже на 10%.

УК Вам справді до снаги це завдання?

— Так, і підсумки роботи комбінату в січні це підтвердили.

Європа, Азія, Америка

УК Хто нині основні споживачі продукції Полтавського ГЗК?

— Це країни Європи: Німеччина, Австрія, Туреччина, Сербія, і Південно-Східної Азії — Північна Корея, Японія і Китай. Ми вже відвантажили дві партії окатків із вмістом заліза 67% у США. Зі Штатами співпрацюємо з минулого року. Торік відправили туди поки що невелику партію — 20 тисяч тонн, а нещодавно вже більшу, 89 тисяч тонн.

Зауважу, що заводи, які купують у нас залізородну сировину, виробляють високоякісний металопрокат для автомобіле- й кораблебудування, сталь із наших окатків використовують у зведенні хмарочосів. Для нас дуже важливо, що наша продукція має попит на елітних металургійних підприємствах.

УК Німці виготовляють високоякісну сталь, і в них серйозні вимоги до постачальників залізородної сировини.

— Тому ми змушені ставитися до якості окатків дуже прискіпливо. Розробляємо спеціальні технологічні регламенти. Треба віддати належне нашим комерційним структурам, які вміють грамотно провести переговори й донести покупцям інформацію про наші можливості — що ми здатні забезпечити їхні потреби і наша продукція якісніша, ніж інших постачальників.

Важливо, що наше підприємство має хорошу історію сумлінності й точності виконання договорних зобов'язань. Коли потенційні споживачі її вивчають, вони бачать, що ми завжди були стабільними постачальниками. Після розпаду СРСР ми дотримувалися взятих зобов'язань.

Орієнтуємося на довгострокову співпрацю. З деякими постачальниками, зокрема австрійською компанією «Фьостальпіне Шталь ГмбХ», працюємо вже за десятирічним контрактом. Такі контракти багато до чого зобов'язують. Наприклад, ми повинні постачати продукцію заданих обсягів та якості, дотримуючись певної цінової політики.

Багато підприємств працюють за спотовими контрактами. Не знаю, може, так і вигідніше в короткостроковій перспективі, зате політика, якої ми чітко дотримуємося, дає нам певні переваги. Під час кризи ми не провалюємося за обсягами реалізації так, як деякі інші виробники залізородної сировини.

УК 26 жовтня 2013-го з кар'єру Полтавського ГЗК було видобуто перший мільярд тонн залізної руди. Скільки її видобуто за останні сім років?

— Понад 150 мільйонів тонн. А за 50 років — 1 мільярд 150 мільйонів тонн. Це тільки з кар'єру нашого комбінату. За цей час вилучено розкритих порід 866 мільйонів метрів кубічних, вироблено концентрату 491,5 мільйона тонн, окатків — 346,6 мільйона тонн.

УК Справді, розміри кар'єру вашого підприємства вражають.

— На сьогодні його глибина 428 метрів, ширина — 2,5 кілометра, довжина — 6,5 кілометра. Деякі ЗМП іноді пишуть, що ми вичерпаємо запаси руди. Запевняю вас: якщо підтримувати виробничу потужність нашого підприємства на досягнутому рівні, в нас запасів руди вистачить ще більш ніж на 50 років. І це тільки економічно

обґрунтованих запасів. Насправді руди в надрах набагато більше.

Соціально відповідальне підприємство

УК Місто Горішні Плавні (Комсомольськ) народилося й розвивалося разом з Полтавським ГЗК. Чи залишається, як і раніше, основним бюджетотворюючим підприємством?

— Звичайно. Тільки раніше ми самі наповнювали міську скарбницю, а нині наповнюємо її на 46%. Решту коштів на потреби міста докладають Єриствський і Біланівський ГЗК, а також місцевий бізнес. Значні суми коштів перераховуємо і в обласний та державний бюджети. Сукупно за 2019 рік перерахували до бюджетів усіх рівнів більш як 2 мільярди гривень податків.

Але передусім пишаємося тим, що надаємо робочі місця. Останніми роками через непросту економічну ситуацію повністю або частково припинили діяльність багато підприємств. А на нашому комбінаті разом з підприємцями працює близько 10 тисяч людей.

Ми щороку впродовж останньої п'ятиріччя більш як 100 мільйонів гривень вкладаємо в місто через різні соціальні програми: на підтримку дитячого оздоровчого табору, міського палацу культури, спортивних секцій і організацій, шкіль, надаємо кошти на ремонти, закупівлю медичного обладнання, загалом медицини. Допомагаємо фінансово місцевим громадам.

Усі ці програми фінансують завдяки роботі благодійного фонду Полтавського гірничо-збагачувального комбінату.

50 років ПІДТРИМКИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ та СПІВПРАЦІ З МІСЦЕВИМИ ГРОМАДАМИ

УК Яким саме громадам надасте допомогу?

— Тим, які розташовані на території Кременчуцького й Козельщинського районів. Наприклад, Пришибський, Новогайдинський. У їхній розвиток вкладаємо мільйони гривень.

УК Підтримуєте їх, бо в цих громадах живуть ваші працівники?

— Тому, що ми соціально відповідально підприє́мство.

УК Останніми роками на більшості підприємств Полтавщини не вистачає робочих рук.

— Справді, у 2016—2017 роках і в нас був значний відтік кадрів, змушені були залучати робітників із Кременчука, інших навколишніх міст і селищ. Завдяки поступовому збільшенню зарплати, яка нині становить у середньому 18 тисяч гривень, а робітники, які працюють у важких умовах, заробляють у нас 25—27 тисяч гривень, відтік кадрів припинився.

Але ж ми розвиваємося, тому нам постійно потрібні кваліфіковані робітники, зокрема ремонтники, електрики, зварники й слюсарі.

УК Чи дбає правління комбінату про охорону здоров'я працівників, охорону довкілля і як саме?

— У нас для цього є всі необхідні служби й бюджети різного рівня. Тільки у збереження довкілля щороку вкладаємо більш як 200 мільйонів гривень.

За даними незалежних державних організацій, які здійснюють контроль за викидами в атмосферу, місто Горішні Плавні протягом останніх двох років одне з найчистіших промислових міст України.

Хороший працівник — здоровий працівник

Що стосується охорони здоров'я наших працівників, то на комбінаті є медико-санітарна частина, де працює близько 100 кваліфікованих спеціалістів, які добросовісно виконують свої професійні обов'язки, вчасно і в повному обсязі надають профілактичну й іншу медичну допомогу всім, кому це необхідно. Вона повністю забезпечена ультрасучасним обладнанням і матеріалами. Там є стоматологічний кабінет, УЗД й навіть соляна камера. Усе це дає змогу підтримувати здоров'я працівників у належному стані.

Майже 10 мільйонів гривень витрачаємо на санаторно-курортне лікування. Щороку понад 700 працівників, або майже 10% нашого колективу, оздоровлюються за 10% вартості путівки в санаторно-курортних закладах Миргорода, Моршина, Трускавця, Хмільника, Бердянська й інших.

Турбуємося й про здоров'я дітей та онуків наших працівників. У місті чу-

вий дитячий спортивно-оздоровчий центр «Горизонт», розташований у мальовничому місці на березі річки Псел, з яким ми плідно співпрацюємо. А віднедавна ще й направляємо юне покоління на відпочинок на Азовське море. Торік там оздоровилося близько 100 осіб, і цю практику плануємо продовжувати. Це також за 10% вартості путівки.

Працівники підприємства мають змогу харчуватися в ідальнях комбінату за зниженими цінами. Безпечуємо додатковим спеододом і засобами індивідуального захисту.

УК За офіційними даними, Ferrghro у січні — червні 2019 року вклала у підконтрольні гірничо-збагачувальні комбінати понад 2,7 мільярда гривень. Скільки з цих коштів надійшло на потреби ПрАТ «Полтавський ГЗК»?

— Приблизно 2,3 мільярда гривень.

УК Як комбінат відзначатиме 50-річчя?

— Плануємо відзначити цю подію у два етапи. 27 лютого організуємо сімейне свято для ветеранів виробництва й тих, хто будував комбінат, а таких людей, на щастя, багато. А в День металурга, у липні, влаштуємо масштабніший захід — на міському рівні. Із проведенням екскурсії територією комбінату, презентацією наших можливостей і переваг. І знову у фокусі загальної уваги будуть наші шановані ветерани, які допомогли колективу вистояти у найскладніші для нього часи. Наприклад, у 1990-х роках, коли підприємство перебувало на межі закриття й ми були змушені закривати деякі цехи й звільняти людей. Вірою, що ті часи назавжди відійшли в минуле.

УК На зустрічах з вами ветерани праці, засновники Полтавського ГЗК, певно, розповідали, яким хотіли бачити комбінат у своєму майбутньому — нашому сьогодні. На вашу думку, чи омріяне збулося?

— Їхня мрія здійснилася. Регулярно зустрічаюся з ветеранами і першопрохідцями, спілкуюся з ними. Велика різниця в умовах праці, які були на початку діяльності комбінату, й тепер. І ми чи не єдине підприємство, яке наростило виробництво, якщо порівняти з обсягами, що були за радянських часів.

Та не хотів би зупинятися виключно на історії, адже ми покликані думати про майбутнє. Дуже хочеться, щоб до нас приходила молодь, яка також пов'яже життя з Полтавським ГЗК і любитиме підприємство й місто так само, як і нинішні ветерани. Щоб нове покоління бачило в комбінаті не лише місце для заробляння грошей, а щось більше. Важливо формувати нову корпоративну культуру працівників, щоб вони усвідомлювали: ми робимо все, аби підприємство працювало ще десятиліття й забезпечувало жителів не лише нашого міста робочими місцями.

Дякую всім, хто пов'язав життя з нашим підприємством. Завдяки вам нині воно найкраще за стандартами гірничо-металургійної галузі України. Дякую вам за те, що ви з нами!

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

Власний парк вагонів дає змогу на повну потужність завантажувати транспортну інфраструктуру держави

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Ліцеїсти з Луганщини вибороли «срібло»
Всеукраїнського турніру-меморіалу у Львові

Іванка МІЩЕНКО
для «Урядового кур'єра»

СПОРТ І ЗВИТЯГА. Всеукраїнський турнір-меморіал з волейболу пам'яті Героя України Устима Голоднюка серед ліцеїстів військових ліцеїв та ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою проводили у Львівському ліцеї імені Героїв Крут. Він зібрав учасників з Києва, Львова, Рівненщини, Тернопільщини та Волині.

«Раді вітати на Львівщині команди з інших областей, зокрема Луганщини, співпраця з якою в різних напрямках відбувається вже чотири роки. Наголошу, що спорт — це напрям, який найбільше об'єднує і згуртовує людей», — зазначив у вітальному слові голова Львівської обласної ради Олександр Ганущин.

Команда Луганського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус імені геро-

У спорті завжди перемагає дружба, хоч нагороди мають різний колір

ів Молодшої гвардії» виборола друге місце, обігравши волею команду Київського військового ліцею ім. Івана Богуна. А перемогла команда Волинського обласного ліцею з поси-

лено військово-фізичною підготовкою.

Як відомо, Устим Голоднюк в 2008—2011 роках навчався у Львівському ліцеї імені Героїв Крут. Цього року тут започат-

ковано турнір-меморіал з ігрових видів спорту. Організатори вважають, що саме командна боротьба і дух змагання допоможуть налагодити побратимські зв'язки ліцеїстів з усієї України.

Картини таджицького новатора побачили
вінничани

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

ВИСТАВКА. У Вінницькому обласному художньому музеї відкрито персональну виставку художника з Таджикистану Закіра Сабірова, відомого новаторськими підходами в живопису. Її організовано у контексті IV Міжнародного мистецького пленеру «Кращий художник/Thebestartist 2020» та проекту «Мистецтво єднає країни». Ініціатор проведення виставки — народний ху-

дожник вінничанин Володимир Козюк.

В експозиції — понад два десятки картин митця. Вони відображають мистецькі течії нурвизм і танфоризм та пов'язані однією філософською тематикою «Нові ріки». Перша теорія означає промінь і представляє особливе бачення навколишньої дійсності як форму заперечення фіксованого плану в зображенні. Друга розкриває існування світу в непомітних деталях і дає змогу через іронію, гротеск та інші спо-

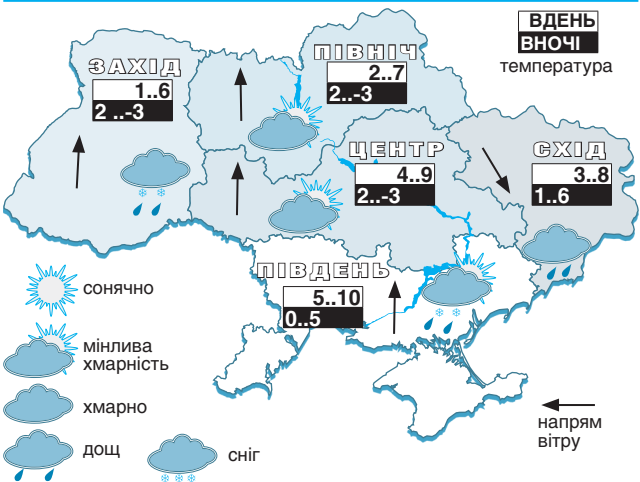
соби відображати внутрішній світ людини, предметів, переломлених у тканині. Праці митця демонстрували на виставках в Алжирі, Іспанії, Італії, Індії, Китаї.

«Мені дуже приємно підтримувати ініціативи, які народжуються і впроваджують у Вінницю й дають змогу людям мати наповнене культурне життя. Знайомство з відомими світовими майстрами, особливо з тими, хто винайшов власні стилі у мистецтві, дуже цікаве. Для нас важливо, що Закір Сабіров брав участь у мистецьких

пленерах на Вінниччині, залишивши свої враження на полотнах», — зазначив голова облдержадміністрації Владислав Скальський.

Відкриттям виставки таджицького живописця-новатора на Вінниччині розпочинається IV Міжнародний мистецький пленер «Кращий художник/Thebestartist 2020», мета якого — популяризація області. За роки його проведення область відвідали й зображували на полотнах її мальовничі куточки художники з понад 20 країн.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ
НА 28 ЛЮТОГО

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+2 -3	+2 +7	Черкаська	+2 -3	+2 +7
Житомирська	+1 -4	+1 +6	Кіровоградська	-1 +4	+3 +8
Чернігівська	+2 -3	+1 +6	Полтавська	-2 +3	+2 +7
Сумська	-2 +3	+2 +7	Дніпропетровська	0 +5	+4 +9
Закарпатська	+2 -3	+2 +7	Одеська	0 +5	+7 +12
Рівненська	+1 -4	+1 +6	Миколаївська	0 +5	+5 +10
Львівська	+2 -3	0 +5	Херсонська	+1 +6	+6 +11
Івано-Франківська	+2 -3	+1 +6	Запорізька	+1 +6	+5 +10
Волинська	+2 -3	0 +5	Харківська	0 +5	+2 +7
Хмельницька	+2 -3	+1 +6	Донецька	+1 +6	+3 +8
Чернівецька	0 -5	+2 +7	Луганська	+1 +6	+4 +9
Тернопільська	+1 -4	+1 +6	Крим	+1 +6	+5 +10
Вінницька	+2 -3	+4 +9	Київ	-1 +1	+4 +6

Укргідрометцентр

Місто на хвилі тепер
має свою поштову
марку

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

АВТЕНТИЧНІСТЬ. У Миколаєві відбулася урочиста церемонія спецпогашення поштової марки «Миколаїв — місто на хвилі», яку ввело в обіг АТ «Укрпошта». Марку присвячено 230-річчю з дня заснування обласного центру. Бренд «Миколаїв — місто на хвилі» як подарунок гордянам презентувала платформа «МрійДій» торік восени. Тоді для просування й популяризації міста файли з оригінальним зображенням логотипу з'явилися у відкритому доступі.

Марка має символічне зображення: два вітрила, які утворюють букву «М», і гасло «Місто на хвилі» у блакитно-білих кольорах. Перший наклад марок — 420 примірників.

Випущено спеціальний конверт і штампель «Миколаївщина — вітрила України».

На церемонії спецпогашення Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич зазначив: «Сподіваюся, поштова марка нагадуватиме миколаївцям і гостям міста про цю пам'ятну дату. А всі охочі матимуть змогу надіслати яскраве вітання рідним і знайомим поштою». Він щиро подякував усім, хто сприяє розвитку туристичної галузі, популяризує й ідентифікує Миколаїв серед інших населених пунктів України.

На марці зображено логотип Миколаєва

У Сумах відкрили виставку художньої інкрустації

Олександр ВЕРТИЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ВЕСНА! Напередодні Міжнародного жіночого свята 8 Березня у сумській галереї BureauArt розпочинає роботу персональна виставка сумського художника-інкрустатора Олександра Шарапова Manu intrepida, що в перекладі означає «Рукою, яка не тремтить». Саме ці слова якнайповніше характеризують стиль роботи з коштовними матеріалами майстра, який має власну техніку. Завдяки цьому виготовлені ним ювелірні прикраси стають еталонами краси і вишуканості. Це насамперед кулони, сережки, кольє, персні. За словами Олександра Шарапова, який вважає себе винахідником, конструктором і художником, улюбленій справі він уже віддав майже чотири десятиріччя. Працює на стику творчості й технології, улюблені матеріали — малахіт, бірюза, мармур, скло, смальта, лазурит та інші. Крім знайомства з експонатами, відвідувачі виставки зможуть узяти участь в аукціоні і придбати ви-
роби, що особливо припали до вподоби.

До експонатів виставки «Рукою, яка не тремтить» іноді хочеться доторкнутися

